

بسم الله الرحمن الرحيم

(مسئله ۱۹) : يجب على ولي الميت قضاء ما فاته من الصوم لعذر من مرض أو سفر أو نحوهما لا ما تركه عمداً أو أتى به و كان باطلاً من جهة التقصير في أخذ المسائل و إن كان الأحوط قضاء جميع ما عليه و إن كان من جهة الترك عمداً نعم يشترط في وجوب قضاء ما فات بالمرض أن يكون قد تمكن في حال حياته من القضاء و أهمل و إلا فلا يجب لسقوط القضاء حينئذ كما عرفت سابقاً و لا فرق في الميت بين الأب و الأم على الأقوى في الأول و كذا لا فرق بين ما إذا ترك الميت ما يمكن التصديق به عنه و عدمه و إن كان الأحوط في الأول الصدقة عنه برضا الوارث مع القضاء و المراد بالولي هو الولد الأكبر و إن كان طفلاً أو مجنوناً حين الموت بل و إن كان حملاً .

اصل کلی این است که اگر کسی از دنیا برود و نماز و روزه ای بر ذمه داشته باشد واجب است ولی او آن را از طرف او قضا کند ، بعد این بحث مطرح است که آیا این اختصاص به آب دارد یا اینکه شامل ام هم می شود؟ و بعد اینکه آیا قضای صوم و صلاتی که از او ترک شده فقط اگر از روی عذر از او ترک شده است را باید قضا کرد یا اینکه اگر عمداً هم آنها را ترک کرده باشد باز حکم وجوب قضا جاری است؟ بحث دیگر این است که آیا در صوم تصدق مقدم بر قضا است یا نه؟ .

خوب برای فهم این مطالب باید به سراغ روایاتمان برویم ، روایات مربوط به بحثمان در باب ۲۳ از ابواب احکام شهر رمضان ذکر شده اند ، خبر اول خبر ۲ از این باب ۲۳ می باشد ، خبر این است : « مُحَمَّدٌ بْنُ يَعْقُوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينِ عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنِ أَحَدِهِمَا (ع) قَالَ سَأَلْتُهُ عَنْ رَجُلٍ أَذْرَكَهُ رَمَضَانُ وَ هُوَ مَرِيضٌ فَتَوَفَّى قَبْلَ أَنْ يَبْرَأَ قَالَ لَيْسَ عَلَيْهِ شَيْءٌ وَ لَكِنْ يُقْضَى عَنِ الَّذِي يَبْرَأُ ثُمَّ يَمُوتُ قَبْلَ أَنْ يَقْضِيَ » . سند این روایت صحیح استو در آن تصریح شده است که اگر کسی مریض باشد و بعد خوب شود و قضا را نگیرد و بمیرد باید از او قضا کنند نه از کسی که در مرض مرده است .

خبر بعدی خبر ۳ از این باب ۲۳ می باشد ، خبر این است : « عَنْهُ عَنْ مُحَمَّدٍ يَعْنِي الصَّفَّارَ قَالَ كَتَبْتُ إِلَى الْأَخِيرِ (ع) رَجُلٌ مَاتَ وَ عَلَيْهِ قِضَاءٌ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عَشْرَةَ أَيَّامٍ وَ لَهُ وَ لِيَانِ هَلْ يَجُوزُ لَهُمَا أَنْ يَقْضِيَا عَنْهُ جَمِيعاً خَمْسَةَ أَيَّامٍ أَحَدُ الْوَلِيِّينَ وَ خَمْسَةَ أَيَّامٍ الْآخَرَ فَوَقَّعَ يَقْضِي عَنْهُ أَكْبَرُ وَ لِيَّيْهِ عَشْرَةَ أَيَّامٍ وَ لِيَّ إِِنْ شَاءَ اللَّهُ » . در این روایت هم تصریح شده است که نماز قضا را باید ولد اکبر به جا آورد . بقیه بحث بماند برای جلسه بعد . و اما امروز چهارشنبه است و ما بحث اخلاقی داریم ...

و الحمد لله رب العالمين اولاً و آخراً و صلى الله

على محمد و آله الطاهرين